

תורה אור

- וגתן הבהן מן הדם על קרנות מזבח קטרת הסמים לפני יהודה אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפר אל יסוד מזבח העֶלָה אשר פתח אהל מועד: ויקרא ד, ז
- וְלָקַח מִלֵּאֵל הַמִּזְבֵּחַה גִּזְחִילֵי אֵשׁ מִעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי יְהוָה וּמִלֵּא חֲפָצָיו קִטְרֶת סָמִים דָּקָה וְהֵבִיא מִבֵּית לִפְרֹתָי: שמות ט, ז

- וַתֵּת אֶת הַבֵּיִר בֵּין אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וַתֵּת שָׁם קִבּוֹ: שמות ט, ז
- וְאֵת מִזְבַּח הָעֹלָה שָׁם פָּתַח מִשְׁכַּן אֹהֶל מוֹעֵד וַעֲלֵ עֲלִיוֹ אֶת הָעֹלָה וְאֵת הַמִּנְחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: שמות ט, כט

גליון הש"ס

תוס' ד"ה חא וכו' ושם ס"ל ב"רם ב"ל. ק"ל הא ר' יוסי ק"ל בשמעתין דכתיב מוצח כמח ואפ"ה ק"ל כמחמי ספ"ה דכלים דלחן נכנסין שלא רחוק מן אוהל ולמוח וכו':

מוסף רש"י

קדושת אולם והיכל הדא הדא. ואולם נמי אכל מועד מקרי (וימא טז:) באמצע העזרה. כנגד הפמחוס: עשר אמות כנגד פתחו של היכל. ואלעזרים על רחפו: אחת עשרה אמה מידן. כנגד ה' אמות העתרים תללם ההיכל מן המזוזה ולצפון. שהיו תללם ההיכל כ' אמה רחב וכנגדו' של עובי כותל צפונים של היכל וכן לדרום. נתלם רחבו של מוצח מלמולם כנגד היכל וסמליו (שם טז) (שם):

שיטת מקובצת

ונוקמה כרבי יוסי בשמיעתו. נלומד למע [נמוקמה] [למוקמין] דלא כר' יוסי דשמענא ליה דאמר כל הניטל בפנים כ' ציון דלא כהמה [קין] לזכות סייעתא דרבי משה דלילא למקד לר' יוסי דטעיל מוצח בצפון קאי, איכ' כ' אוקמת כר"י ובתמולע מוכל לומר דקסבר חזיו בצפון וחזיו בדרום. ומשני משום דר' יהודה כ' ואפ"ה דר' יוסי איירי בנטיילס כ' נימא דלביע' אית ליה הא סברא דרבי יוסי דר' יוסי אמרה אליהו דביע' (נסי רש"י של חזרתי): ורב שריבא אבד כר' כלומר הא ודאי דייקקין מיניה דטעיל מוצח בצפון קאי ור' יוסי דאיירי בנטיילס בפנים איט שניה אותה בתייתא ואלא הוין סייעתא לר' יוסתן אלא לר' יוסי הללילי הא, וסבר דכל הניטילס דביע' אית ליה (נסי רש"י של חזרתי):

נח:

רבי יוסי היא. וא"ת מי מאינא מוקמת לה לסדר תמיד כר"י הא מנן בסוף מסכת תמיד (דף נג.) עירן לתוך של זהב ונתפזר ממנה קצ גחלים ולרבי יוסי היה מתפזר יותר כדמתן פרק טרף בקלפי (יומא דף מג.): רבי יוסי אומר בכל יום לשל שלשת קצין וי"ל נהי דהא דלא כרבי יוסי הך כרבי יוסי אמאי שפיר ולא דמי להא דדייקינן בפ"ק דיומא (דף טז:) וא"י ס"ד מדות רבי יהודה היא כו': **קדושת היבץ ואולם הדא היא**. וש"ס מסופק בכל מקום לעיל ספ"ק (דף יד.) וציומא פ' טרף בקלפי (דף מד:) וצריש עירוצין (דף ג.): **הא מני ר' יוסי הגלילי היא**. הוה מני למימר רבי אלעזר זא"ה היא דאמר לקמן בפירקין (דף סג:) דקסבר כוליה מוצח בצפון קאי וא"ת דמשמע הכא דמאן דלית ליה כוליה מוצח בצפון קאי הוי כיוור צין אהל מועד וצין המוצח ובתוספתא פרק קמא דכלים נכנסים זא"ה צין האולם ולמוצח שלא רחוק ידים ורגלים זא"ה ותכמיס אומרים אין נכנסין * ושםא סבר לה כרבי מאיר דאמר נכנסין:

קדשי קדשים פרק שישי זבחים

רבי יוסי היא דמיא רבי יוסי אומר זה סימן. צידך כל הניטל מצפנים לינתן בחוץ. ולקמיה מפרש מאי ניהו: אינו נוטן אלא בסמוך שאין לפניס. אינו ניתן בחוץ על המוצח החיצון אלא בסמוך לזד פנים שאין במוצח החיצון מקום הסמוך

^ארבי יוסי אומר זה סימן כל הניטל בפנים לינתן בחוץ אינו נותן אלא בסמוך שאין לפניס א וכל הניטל בחוץ לינתן לפניס אינו ניטל אלא בסמוך שאין לפניס א כל הניטל בפנים לינתן בחוץ מאי ניהו אילימא שירים בהדיא כתיב בהו יאל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ותו כל הניטל בחוץ לינתן בפנים מאי ניהו אילימא גחלים של יום הכיפורים בהדיא כתיב בהו ²ולקח מלא המחתה גחלי אש וגו' א אלא כל הניטל בפנים לינתן בחוץ שני בויכי לבונה של לחם הפנים דגמרי משרירים הניטל בחוץ לינתן בפנים גחלים דכל יומא ויומא דגמרון מגחלים של יום הכפורים ומואי קסבר אי קסבר כוליה מוצח בדרום קאי עשרים ושבע בעי למייתי ואי נמי קסבר קדושת היכל ואולם הדא היא עשרים ותרתי בעי מייתי ואי קסבר חציו בצפון וחציו בדרום חד סרי בעי למייתי א ואלא קסבר קדושת היכל ואולם הדא מילתא ד והני היא שית בעי למייתי אלא לאו משום דקסבר כוליה מוצח בצפון קאי והני ארבע אמות אמה יסוד ואמה סובב ואמה מקום קרנות ואמה מקום רגלי הכהנים דכי מסגו לקמיה טפי תו ליכא פתח אמר רב אדא בר אהבה הא מני רבי יהודה היא ^א דתניא ר"י אומר מוצח ממוצע ועומד באמצע העזרה ושלשים ושתים אמות היו לו עשר אמות כנגד פתחו של היכל אחת עשרה אמה מיכן ואחת עשרה אמה מיכן נמצא מוצח מכון כנגד היכל ה סוף סוף לרבי יהודה חד סרי בעי למייתי ואי א קסבר קדושת היכל ואולם הדא מילתא ד היא שית בעי למייתי מי סברת הני ארבע אמות בהדי אמה יסוד ואמה סובב ארבע אמות בר מאמה יסוד ואמה סובב ונוקמה כרבי יוסי ובממוצע משום דרבי יהודה שמענא ליה ממוצע בהדיא ורב שריבא אמר הא מני רבי יוסי הגלילי היא דתניא^א רבי יוסי הגלילי אומר בתוך שנאמר ³ ונתת את הכיור בין אהל מועד ו^ב וגומר ⁴ ואת ו^א

פסטיגן דלר' יוסי כוליה מוצח בצפון קאי: ומאי קסבר. שקבץ למשיכת המערכה מן הקרן ד' אמות: אי קסבר כוליה מוצח בדרום עורה קאי. ומשיכת ד' האמות לקרבה כנגד הפתח הוא זא: כ"ז אמוס צעי למיסי. ולמשוך מקרן מערבית דרומית ולצפון ומוך לאותן כ"ז אמות סידור זא המערכה שהרי הפתח צאמלע העורה היה ועשרה אמות רוחבו וחמשה זא בצפון וה' דדרוס וכיון שהמוצח בדרוס נמלא שאין ממנו לפני הפתח אלא ה' אמות ^א צפוניות זא שלו שכלה זא כנגד אמצע הפתח נשארו לו מלבץ [אמות] שלו כ"ז ואת כולן אמה כצ"ח למשוך המערכה מכנגד קרן יסוד המוצח הדרומי ולצפון קודם שהגיע לפתח: וא"נ קסבר קדושם היכל ואולם הדא הוא. ומשמגיע כנגד פתח האולם קרינן לפני ה' ופתח האולם עודף זא לכל רוח על פתח ההיכל ה' אמות לכל זד שהיה רחבו כ' אמות כדמתן במסכת מדות פ"ג מ"ו^א כ"צ צעי מיימית: ואי נמי קסבר חליו. של מוצח בצפון וחזיו בדרום וזא למושכה עד כנגד ההיכל זא: חד סרי צעי מייסי. שהרי ט"ו אמותיו בדרום נמלאו מהן י"א [אמות] מויות דרומית של פתח ולדרום: ואי נמי קדושם היכל ואולם הדא היא שים מייאה צעי למיסי אלא. על כרחק לא משכחת לה שמהא משיכת ד' אמות הללו לקרב כנגד הפתח אלא נתן לך מדה בשיעור זא שלם תמשכנה יותר מכאן שכל מה שאתה יכול לקרבה אלל קרן דרומית הוי מקרבה ובזך אתה מכוונה כנגד הפתח זא וד' אמות הללו ע"כ הוא מושכה לצפון לפי שאין לו מקום לסדר עליהן וקסבר א כוליה בצפון קאי ואין ממנו לפני הפתח אלא חמשה דרומיות ^א ומהן אמה יסוד ואמה סובב ואמה מקום הקרן ואמה הילוך לכהניס המסדרין את המערכה ומקיפין צין קרן למערכה ואין לו מקום לסדר ולימךד שיסדר חוזה להן מיד כדי שמהא אמה מן המערכה כנגד הפתח כדי מסגי לצפון טפי מו ליכא פתח: אמר רב אדא בר אבהו. לעולם לא תידרוק מינה לרבי יוסי בצפון אא קאי אלא (אימא) רבי יהודה היא דאמר חזיו בצפון וחזיו בדרום, עשר אמות אמצעיות שלו היו כנגד פתחו של היכל וי"א אמות מויות זא היכל ולצפון וכנגדן לדרום נמלא מכון כנגד רוחב חללו של היכל ועובי תכליו שההיכל חללו כ' אמה ועובי של זא כותל ו' אמות והכי תנן לה במסכת מדות פ"ד מ"ו^א. סוף סוף. כדאקשינן לעיל: זר מאמה יסוד ואמה סובב. ומלמעלה בראש המוצח קחשיב להו זא ונמלא לפני הפתח שהרי נמשך ו' אמות ולא הוכירו ד' אמות אלו אלא לקרבן לפתח דצציר מהכי לאו כנגד הפתח הוא: ונוקמה כר' יוסי צאמלע זא למה לך למשקלה מרבי יוסי דשמעת ליה דאמר אין ניתנין אלא בסמוך שאין לפניס מכדי זא להיסתר דוקיא דרבי זירא קא אמית דבעי למידק מיניה לרבי יוסי דכוליה מוצח בצפון קאי אימא זא הכי לעולם קסבר חזיו בדרום וחזיו בצפון ומי סברת בהדי אמה יסוד כו': ומשני עלמא אית ליה: ורב שריבא אמר. ד' אמות דקתי בהדי אמה יסוד ואמה סובב קאמר ודוק מינה כדקאמרת דמוצח בצפון קאי ומיהו לרבי יוחנן לא תסייעיה מינה דנימא רבי יוסי בן חלפתא היא משום דשמעינן ליה דאיירי בנטיילין וניתנין בחוץ וניתנין בפנים הא כולי לעלמא אית ליה: ורב שריבא אמר. ד' אמות דקתי בהדי אמה יסוד ואמה סובב קאמר ודוק מינה כדקאמרת דמוצח בצפון קאי ומיהו לרבי יוחנן לא תסייעיה מינה דנימא רבי יוסי בן חלפתא דלא שמעת ליה דאמר לא תוקמה דלמלא כרבי יהודה ס"ל זא: מסוך שנאמר. כיוור צין אהל מועד וצין המוצח וכתוב אחד אומר א

מוצח

מסורת הש"ס

א תיב אחרי פ"ג הל' ד, ז, תי יומא פ"ג ה"ה ירושל' יומא פ"ה ה"ה, ט, נלפיל ד"ו וט"ן, א יומא טז. ת"כ ויקרא נדבה פ"ו ה"א, ד, ת"כ שם פרש' ד היר"ד, ט, יומא מהו., ו דף כט.

הגהות הב"ח

א נב' את הכיור בין אהל מועד וגו' וכתוב אחד אומר ואת מוצח העולה: (ט) רש"י ד"ה כ"ו אמות דרומיות אמות וכו' נמלא שאין ממנו לפני הפתח אלא ה' אמות דרומיות שלו כצ"ל. ועל חיתת ממנו. כ"צ ר"ל ממוצח. ועל חיתת שלו. כ"צ ר"ל של מוצח: (א) ד"ה וא"נ וכו' חמשה דרומיות. כ"צ ר"ל של מוצח:

שינויי נוסחאות

א ז"ל לפניס הימני (כ"ה): ב ז"ל מלפני ה' ומינת וגו' נמקן (ש"ס): ג ז"ל וא"נ ש"ס וביה בורש"י: ד ח' מינת מילתא נמקן (ש"ס וביה בורש"י וישיב די ע"א): ז"ל היכל ובהלוי (ש"ס וביה בירוסא דס ע"א): ח ז"ל בין אהל מועד ובין המזבח ויכול יתנונו בין האולם למזבח ח"ל ואת מזבח העולה שם פתח [משכנן] אהל מועד (כ"ה): ט ז"ל את (ש"ס), ויכלר בגליון דלפני קלע דשמות (ג, ו) ורש"י העומק פסוק כט: ח ח' כמתיי דלע"ל דרומיות, והוא מיתה. ונר' כזכר דט"ס בצפון הבי"ח וז"ל צפוניות וללפניו. וכוונת הבי"ח לפסוקי מוטס' ד' וניהי דשס איתא שאין ממנו לפני"ה אמות המזבח" אלא ה' אמות צפוניות, וזה הגיה דל"ל כנגד הפתח. שו"ר כהנ' הבי"ח דפורי דמשמע להדיא כמ"ס זון שוהרי כלה (ש"ס) זון עודף על דרום פתח ההיכל כו' (כ"ה): ט ז"ל פתח ההיכל (ש"ס): יח כמתיי רשיעור. כמ"ס לשיעור: יט כמ"ס נוסף שאם תרחיקנה יותר תסלקנה מכנגד הפתח: כ דקסבר כולי' מוצח בצפון קאי ואין מכונו כנגד הפתח אלא מושב אמות דרומיות ומהאריבע אמות אחת ליסוד ואחת לסובב ואחת למקום הקרנות ואחת להילוך רגלי הכהנים מסדרי המערכה ומקיפין בין הקרן למערכה ואין לו שום מקום כנגד הפתח אלא אמה אחת ולימךד שעל אותה אמה יתחיל המערכה שהיא משובה מן הקרן ד' אמות ולא תרחיק מן הקרן יותר כדי מסגי ליה לצפון טפי תו ליכא פתח (כ"ה וכעני"ז בבי"י ובש"ס): כא ז"ל דמזבח בצפון (ש"ס): כב מויות פתח ההיכל (רש"י): בן של כל כותל (ש"ס): בד להו אבל מן היסוד שש אמות הוא נמשך ונמצא לפני הפתח. ולא הוכירו כו' כצ"ל והשאר נמקן (שסכ"י): בח ז"ל ובממוצע (שסכ"י): בן מבדי לאפוקי מרוקיא (ש"ס): וצ"ק מבדי לסתור דוקיא: בן כמתיי אוקמא כו' יוסי ואימא הכי לעולם קסבר ר' יוסי חציו וכו': בח אבלי לר' יוסי בן חלפתא דילמא כרבי יהודה ס"ל כו' והשאר ליתא (כ"ה): בם כמתיי נוסף והדוא דתמיד דלא כו' יוסי: ל כמתיי אומר ואת. [ובש"מ אומר את. ועי' אות ז' וז"ל:] א ז"ל אליעזר (כ"ה): לב ז"ל תניא נכנסים (שסכ"י): לז בשמכ"י נוסף דרבי ר"מ:

מסורת הש"ס

(א) לעיל גט, ב) [לעיל ד: ע"ש] פסחים סה, [מנחות נט: ע"ש מוסף] פסחים פ"ד ה"א, ג) ע"י תיב ויקרא גרבה פרשי ד ה"ג, ד) [מוסף] טהדרין פ"ג ה"ג מכות ו"ט חמורה כ"א, ה) עירובין ב, ו) [וע"פ תוס' ערוכות ב: ד"ה פ"ו ו"ה ו"אז"ל], ו) [וע"י תוס' לעיל נא: ס"ה] מן לה, ח) לעיל ז: ע"ש,

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ואומר קלעים וכו' חמש עשרה אמה בגובה וכו'; (ב) בא"ד ומיהו כמקון נמי קשה כי פ"ר וכו' והנני וכו' אמאי לא מצינו לומר מפמח אלא צ"ל דמין: (ג) בא"ד ועוד י"ל דשבר החצר:

גליון הש"ס

גב' אין אוכלין בנינו שריר בטחה, ולאחר שמור ונכנס ע"י תוס' כ"מ דף קנ ג' ע"ד ד"ה לא פליגי:

שינויי נוסחאות

[א] גירסת כ"ל אה מה אני מקיים והתש אמות קומותו משפת מזבח ולמעלה ושלש אמות קומתו משפת סוכב ולמעלה לבר מאמה קרנות: [ב] בשמ"י חמש אמות קומתו. [וע"ל שו"ת א"ח: ג] ג"ל ודוריקו וזיקה אמת כנגד היסוד שאם עשרה דמיו (כ"ב: צ"ל וכו') לעיר דל: ובמנחות (ט: ד) ג"ל קרקע (כ"ב: צ"ל) כ"ל הא קמ"ל שפירכה (כ"ב: צ"ל) מנלך אחא קדש קדש לל"ל (ש"ס: וע"י רש"י דמפרש עפ"י תוס' שלפנינו: [ז] צ"ל וקסבר (כ"ב: ולפ"ז צ"ח להניס מן נס חטו"ה [ואמר: ח] צ"ל דאמר (ש"ס: [ט] הוא דגמירי (ש"ס: [י] וירחוקאל גמיר לה וברלעיל לל"ל (ש"ס: [יא] דהא גרבה המבוח (שכ"ב: [יב] כשה"י ובהן עצמו: [יג] כשה"י טוסף ונגס ופסלו מאותו היום והלאה ונגזר: [יד] צ"ל דאף מובה (ש"ס: [טו] צ"ל דמבנה הוהב (ש"ס: [טז] דכתיב במנחה בחצר אהל מועד ואכלוה לל"ל והשאלו נמקם (ש"ס: [יז] קדש קדש, בב"ש דקדש קדש לל"ל (שכ"ב: ו"ו אות י: [יח] דפרוך ארבעה שחשבו (ש"ס: [יט] מפתח (צ"ק: [כ] ומיהו קשה לל"ל (ש"ס: וגיר' צ"ק מיהו הא לא קשה כיון דאליבא דרב קיימא דאיהו תני במתני' צריך למשני אע"י (דאין) [דיש] לו צורת הפתח כדאמר התם. ומתאי טעמא כי פריך בסמוך ור"י מפתחו של אולם גמר והתנן וכו' ולא משני שגאי פתחו של אולם דה"ל צורת הפתח כיון דאליבא דרב קיימא לא משני הכי ועוד דשערי וכו': (כ"א) וכו' ואמאי לא משני (ש"ס: [כב] טעמא גמי פריך לל"ל (ש"ס: [כג] דבינו הם (ש"ס: ב"ש, וכו' בתוי הרא"ש ותור"פ ושאר ראשונים בעירובין שם, [והסגיה] כ"י וילגא שכתב דפ' זה חזקא דר"ס דעירובין, לא דקן: [כד] צ"ל דמסתברא (ש"ס: [כה] דפתח אהל מועד על כרחין שלא כדין איקרי פתח ותיחדש כו' לל"ל (ש"ס: [כו] תוס' ה"ה"ש שם טוסף ובהכ"ג לא איקרי פתח: [כז] תוס' ה"ה"ש שם הלכך פתח התיכיל דלא איקרי

אמה אל הכתף, אָלף השַׁעַר וקס"ד [ז] בגובהה קאמר וה"ה לכל החצר: **משפת מזבח ולמעלה**, למעלה מן המזבח היה גובהן ה' אמות: **משפת סוכב ולמעלה**, עד מקום הקרנות ולמטה הימנו ו' אמות וגובה הקרן אמה: **ור' יהודה**, אומר [ח] דברים ככתבן כי גמיר ג"ש דרצוע רצוע ברחבה דגמיר [ט] למימר דמאמנעיתו מודד וממוצח דיחוקאל י' וכלעיל: **ולרבי יהודה**, נהי נמי דדברים ככתבן הא קא מיתחזי כהן דהא [א] גובהו שלש וקלעים אינן אלא חמש והוא [ב] עזמו ג' אמות נמלא ראשו ולמעלה מן הקלעים: **בשלמא לרבי יהודה היינו דכתיב קידש**, המלך את [תוך החצר] וגו' שהולכרה כל הרפצה לקדשה לשם מוצח וקדושתה בשירי מנחה ובשיר כדאמר^[י] בשבועות (דף ט: ד): **מאי קידש**, את תוך החצר: ומשני קדשו לשם עזרה להעמיד צו מוצח אבנים: **בשלמא לר' יוסי**, דאמר של שלמה גדול ושל משה קטן: **היינו דכתיב קטן**, אמוצח הנחשת והכי קאמר העמיד מוצח אבנים כי מוצח הנחשת קטן [י]: **אלא לרבי יהודה**, דאמר כולה רפצה קידש דמוצח [י] שלמה לא יכול להכיל העולה: **מאי קטן**, דכתיב אמוצח הנחשת הא שלמה גופיה קטן הוה: **הכי קאמר ו'**, ומשום דקאי במקום מוצח הנחשת וחילופו הוא קרי ליה מוצח הנחשת ובדברי הימים (ב ד) קרי ליה הכי צהדיא ויעש (המלך) מוצח נחשת כ' אמה ארכו וכו' אמה רחבו ואמקום המערכה קאי: **במאי קמיפלגי**, ר' יוסי דגמיר רצוע רצוע ממוצח והכז רבי יהודה דגמיר לה משל יחוקאל: **כלי מפלי**, מוצח הנחשת והזכז [יג] כלים הם: **מודה רבי יהודה בדמים**, דאע"ג דאמר רבי יהודה כל העזרה מקודשת הני מילי להקטיר חלצים אצל לזריקת דמים לא: **מדת הסעירות**, של פסחים מעל הרפצה: **בגיטו**, בשבילו: **וכי אצל המוצח אכלוה**, והלא כל העזרה

כשרה לכן דכתיב [טו] צמנחה מצות קדוש (ויקרא ו: **קדש קדשים** יז, בג"ש דקדש קדשים ילפי מהדדי: **משום ג'** בגובהה הוא דכתיב וגם לא גרס אל הכתף דלא קאי אחמש עשרה דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין חמש עשרה שלא יראו עבודה שצידו כרבי יוסי דאמר מוצח י' אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה וקומה ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמה שלא יראה כהן ועבודה בידו ומה ת"ל ה' אמות משפת מוצח כו' ור"ת מפרש בספר הישר דלשמואל עזמו פריך יליף מפתח שער החצר מנא [ז] ליה דושחטו פתח אהל מועד אפתח היכל קאי ואי אפשר לומר כן כלל כדמוכחי כמה קראי דפרשם אלה פקודי ובשאר מקומות וקצת קשה לפירוש ר"ת [ח] דפריך מנוגה חמש דמאי משני פתח שער איקרי פתח סתמא לא איקרי כיון דנקרא שער כ"ש דאיקרי פתח דפתח קטן משער ועוד יליף מפתח עזרה שנקרא פתח (ביחוקאל מה) והיה גובהו עשרים ^ו: **הבי קאמר מוצח אבנים שעשה** שאלמה תחת מוצח הנחשות, מימה דכפ' כמה בהמה (שם דף נה) אמרינן ויעמוד אצל מוצח הנחשת מוצח הנחשת מי הוה אמר להן הקצ"ה התחילו ממקום שאומרים שירה לפני ככלי נחשת ואמאי לא אמר כי הכל וי"ל דהתם מה לו להזכיר מוצח הנחשת כלל: **בגורדה רבי יהודה ברמיבם**, מימה מאי קס"ד מעיקרא והא קרן [יח] ורצוע יסוד מעבדין [יג] [תקמן סג]: **קדשים קלים מנין**, מימה דלא יליף מהיקשא מזהת המורה ^ט: **אתיא מדרשא דרבי יוסי**, מימה [כ] ל"ל ג"ש דקדש קדשים [כ] ועוד [כא] [קדשים קלים] גופה יליף ממעשר וכי תימא מה למעשר שכן טעון וידוי וכסף וזורה ככור ויכתי ועוד דבהאי קרא דמיימי דמקיש מעשר לזכור נמי כתיב חטאת ואשם דמינא דספרי פרשת ראה אנכי בקרכם ולאנכס אלו חטאות ואשמות וכן בקרא דלא תוכל לאכול בשעריך דריש פירק בתרא דמכות (דף יז, פ) בקרך ולאנך אלו חטאות ואשמות:

קדשי קדשים פרק שישי זבחים

ס.

עשרים אמה ובשמעתא קמייתא דעירובין (דף ב: צ) קשה טפי דפריך בין לרבנן בין לר' יהודה לילפו מפתח שער החצר ופי' שם צקוטרם שני לשונות ופי' בלשון שני דפריך [יח] שיחשב פתח ברחב עשרים ומשני פתח שער החצר איקרי פתח סתמא לא איקרי ואיצעית אימא כי כתיב

חמש עשרה ^ה) בגובהה כתיב והכתיב וקומה ה' אמות ההוא משפת מוצח ולמעלה ופי' שם צקוטרם דהיינו כר' יוסי דשמעתין וזו היא מימה דלא מצינן למימר חמש עשרה אמה בגובה כתיב אלא ברחבה כדפרשית ועוד קשה דאי מרחבה פריך התם הוה ליה למימר הכי אלא הא דתנן ברחב מעשר אמות ימעט יליף מפתח שער החצר כיון דעד השתא איירי בגובהה ועוד לר' יהודה אלאי הוצרך להקשות מפתח החצר פתח [יח] אולם דקאי ציה הוה ליה לאקשווי ועוד מאי קושיא מפתח החצר התנן ט יש לו צורת הפתח א"ל למעט ומחר צורת הפתח הוה ליה שהיו העמודים משני צדדים וכלונסות על גביהן שהקלעים תלוין בהן ומיהו [ב] כסמוך ^ט) (קשה) כי פריך ור' יהודה מפתחו של אולם גמר והתנן וכו' [כא] לא משני שאני פתחו של אולם דה"ל צורת הפתח [ובע"כ כ"ל] דכיון דלליבא דרב קיימא לא משני הכי דליהו תני במתני' צריך למעט כדאמר התם (ב: יח).^[א] ומהאי טעמא [כב] פריך [שפיר] השתא ועוד ^א) דשער חצר לא ה"ל צורת הפתח שהכלונסות היו על הווין שקבועין צעמודין מבחוץ ואמרינן התם בפ"ק (דף יח, א) צורת הפתח שעשאה מן האד לא עשה כלום, ומפרש רבינו [כ] דמנוגהה פריך התם דלא יחשב פתח ביתר מה' אמות ומסתברא [כד] היא לן טפי למילף מפתח החצר ממאי דיליף מפתח ההיכל דפתח [כה] המשכן על כרחין שלא כדין איקרי פתח אהל מועד ומיחוש הוא דלא הוו ליה גיפויפי שהיה פרוץ לפניו צמלואו [כו] הלכך פתח ההיכל שהיה צמקומו [כז] דלמא שלא כדין נמי איקרי פתח ובתר הכי גרס איצעית אימא קלעים ט"ו אמה [כח] וכי כתיב וקומה ברוחב ה' אמות משפת קלעים ולמעלה וההיא שינויא כרבי יוסי דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין חמש עשרה דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמה שלא יראה כהן ועבודה בידו ומה ת"ל ה' אמות משפת מוצח כו' ור"ת מפרש בספר הישר דלשמואל עזמו פריך יליף מפתח שער החצר מנא [ז] ליה דושחטו פתח אהל מועד אפתח היכל קאי ואי אפשר לומר כן כלל כדמוכחי כמה קראי דפרשם אלה פקודי ובשאר מקומות וקצת קשה לפירוש ר"ת [ח] דפריך מנוגה חמש דמאי משני פתח שער איקרי פתח סתמא לא איקרי כיון דנקרא שער כ"ש דאיקרי פתח דפתח קטן משער ועוד יליף מפתח עזרה שנקרא פתח (ביחוקאל מה) והיה גובהו עשרים ^ו: **הבי קאמר מוצח אבנים שעשה** שאלמה תחת מוצח הנחשות, מימה דכפ' כמה בהמה (שם דף נה) אמרינן ויעמוד אצל מוצח הנחשת מוצח הנחשת מי הוה אמר להן הקצ"ה התחילו ממקום שאומרים שירה לפני ככלי נחשת ואמאי לא אמר כי הכל וי"ל דהתם מה לו להזכיר מוצח הנחשת כלל: **בגורדה רבי יהודה ברמיבם**, מימה מאי קס"ד מעיקרא והא קרן [יח] ורצוע יסוד מעבדין [יג] [תקמן סג]: **קדשים קלים מנין**, מימה דלא יליף מהיקשא מזהת המורה ^ט: **אתיא מדרשא דרבי יוסי**, מימה [כ] ל"ל ג"ש דקדש קדשים [כ] ועוד [כא] [קדשים קלים] גופה יליף ממעשר וכי תימא מה למעשר שכן טעון וידוי וכסף וזורה ככור ויכתי ועוד דבהאי קרא דמיימי דמקיש מעשר לזכור נמי כתיב חטאת ואשם דמינא דספרי פרשת ראה אנכי בקרכם ולאנכס אלו חטאות ואשמות וכן בקרא דלא תוכל לאכול בשעריך דריש פירק בתרא דמכות (דף יז, פ) בקרך ולאנך אלו חטאות ואשמות:

ההיכל שהיה צמקומו [כז] דלמא שלא כדין נמי איקרי פתח ובתר הכי גרס איצעית אימא קלעים ט"ו אמה [כח] וכי כתיב וקומה ברוחב ה' אמות משפת קלעים ולמעלה וההיא שינויא כרבי יוסי דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין חמש עשרה דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה פתח כ' אמה היינו [ב] ההוא דכתיב גצי מסך כסוף ויקהל ומפרש דמשפת קלעים ולמעלה קאמר שהקלעים היו גבוהין סביב החצר כפון ודרוס ומערב וכן ללד המזרח [שכמו] [א] שהקלעים היו ט"ו רוחב מימין הפתח וכן משמאל הפתח כמו [ב] כן היו גבוהין ט"ו אמה ועל מסך הפתח כתיב רוחב כ' אמה וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמה ולמעלה וכו' ור' יהודה לא מיתוקס כלל [ד] ואע"ג דקאי התם לשנויי לרבנן ולרבי יהודה שינויא קמא יתיישב לרבי יהודה דשנינן פתח סתמא לא איקרי דהכי נמי לא מיתוקס ההוא שינויא כרבי יוסי דהכא אלא כרבי יוסה דהכא ול"ג ט"ו אמה הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקרא דההוא לא מיתוקמא אלא ברחבה אלא פירוש הוא כלומר הקלעים היו גבוהין ט"ו אמות והאי דכתיב צקלעים וקומה ה' אמות ברוחב ה' אמות ולמעלה והאי קרא דמיימי וקומה ברוחב ה' אמות (היינו) [כ] להוכיח גובה